

11 października 2011

Suchedniów - miasto nad Kamionką

Miasto i gmina Suchedniów to urozmaicony krajobraz, położenie w otulinie dwóch parków krajobrazowych oraz świetne miejsce do aktywnego wypoczynku i poznawania pamiątek przeszłości. Rozwojowi turystyki sprzyja także coraz lepsza infrastruktura. W Suchedniowie powstało reprezentacyjne centrum z fontanną i placem zabaw dla dzieci. Remontowane są gminne drogi, kontynuowana jest budowa gminnej kanalizacji. Wiele inwestycji realizowanych jest przy wsparciu środków unijnych, dzięki którym Suchedniów wciąż się rozwija!

Suchedniów ma status gminy miejsko-wiejskiej. 22 lipca 1962r. otrzymał prawa miejskie. Położony jest przy trasie łączącej Warszawę z Krakowem. W skład Gminy wchodzi miasto Suchedniów oraz cztery sołectwa: Krzyżka, Michniów, Mostki i Ostojów. Mieszka tam ponad 11 tysięcy osób.

Historia bohaterstwa i gospodarności

Pierwsze wzmianki historyczne o Suchedniowie pochodzą z 1510r. Mówią one o trzech działających tu kuźnicach: Alberta Berezy (obecnie ul. Berezów, dawniej wieś), Andrissa (wieś Jędrów, obecnie ul. Koszykowa) oraz Stanisława Suchini (wieś Suchiniów, centrum dawnej osady). Nazwa Suchiniów z czasem przekształciła się w Suchedniów. Po założeniu pierwszych kuźnic zaczęło rozwijać się osadnictwo. Osada była własnością biskupów krakowskich, którzy rozwijali tu przemysł. Do rozwoju Suchedniowa przyczyniło się utworzenie traktu krakowskiego, który wiódł m.in. przez Suchedniów.

W XVII w. na terenie Suchedniowa działało już 7 kuźnic, a osada stała się ośrodkiem przemysłu żelaznego. Wielkie piece, fryszerki i blacharnie założył biskup Andrzej Załuski, a w 1758 r. wybudował murowaną kaplicę z trzema złożonymi ołtarzami. Nie sposób nie wspomnieć o aktywnej działalności na tym terenie Stanisława Staszica, który był autorem planu urbanistycznego Suchedniowa; rozwijał górnictwo i założył Zarząd Zakładów Górniczych Królestwa Polskiego. Na początku XIX w. Suchedniów uznawany był za znaczący ośrodek przemysłowy. Działał tu jeden z trzech w Polsce pieców do przetapiania żelaza oraz jedyne w kraju blachownie w Parszowie i Mostkach. Ziemia Suchedniowska była miejscem walk powstańczych oddziałów Mariana Langiewicza i Dionizego Czachowskiego, a mieszkańcy Suchedniowa brali czynny udział w Powstaniu Styczniowym. Utworzyli oddział

partyzancki, składający się z 400 osób: górników, robotników fryszerów i huty, warsztatów, wielkiego pieca w Rejowie oraz urzędników Zarządu Górnictwa, chłopów i młodzieży wiejskiej. Oddziałem dowodził dozorca kuźnic Ignacy Dawidowicz. Po walkach w Bodzentynie i w obronie Suchedniowa, oddział połączył się z siłami pułkownika Czachowskiego i stoczył zwycięską bitwę między wsią Błoto a Berezowem, krzyżowym ogniem z broni palnej zaatakował kolumny wojsk rosyjskich na Baranowskiej Górze, a następnie spalił mosty na rzece Kamiennej pod Rejowem. Pomimo zaciętych walk z licznymi siłami rosyjskimi i pomocy Langiewicza Rosjanie zajęli Suchedniów. Za pomoc i udział w powstaniu miasto zostało częściowo spalony 3 lutego 1863r. Z tego okresu zachował się sztandar powstańczy, przechowywany w kościele parafialnym. Na przełomie XIX w. nastąpiło ponowne ożywienie przemysłowe.

W Suchedniowie nowoczesną odlewnię żeliwa i warsztaty mechaniczne wznosił Ludwik Starke. Bogate złoża gliny ogniotrwałej na występujące na tym terenie sprawiły, że rozwinęła się nowa gałąź przemysłu – ceramika. Wtedy właśnie Antoni Wędrychowski wybudował fabrykę naczyń kamionkowych „Marywil”. W czasie II wojny światowej lasy suchedniowskie stały się schronieniem dla oddziałów partyzanckich Armii Krajowej i Armii Ludowej. Przez osadę przechodził oddział mjr. Henryka Dobrzańskiego „Hubala”, który zatrzymał się na pewien czas w gajówce Kruk. W lasach działały oddziały partyzanckie AK „Ponurego”, „Nurta” i „Szarego”. W 1943 r. w Fabryce Tańskich prowadzona była konspiracyjna produkcja uzbrojenia dla oddziałów AK, m.in. pistoletu maszynowego „Sten”. W odwecie za pomoc partyzantom Niemcy dokonywali licznych zbrodni. Miały tu miejsce masowe egzekucje (16 ludzi w Klonowie, egzekucja nad Zalewem Suchedniowskim). Największą zbrodnią była pacyfikacja i spalenie Michniowa oraz zamordowanie 203 jego mieszkańców. Po wojnie Suchedniów zaczął rozwijać się jako prężny ośrodek przemysłowy. Odbudowana została Fabryka Tańskich (późniejsza Fabryka Urządzeń Transportowych), rozbudowane Zakłady WYROBÓW Kamionkowych „Marywil”, rozwinął się przemysł drzewny. 22 lipca 1962r. Suchedniów otrzymał prawa miejskie.

Inwestycje

Dzięki licznym inwestycjom, na które pozyskiwane są środki z funduszy unijnych Suchedniów wciąż się rozwija. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego udało się przeprowadzić I etap rewitalizacji miasta (wartość inwestycji – 1. 392 tys. zł.; dofinansowanie z RPO – 834 tys. zł) dzięki temu Suchedniów, który nie ma rynku, zyskał centrum z fontanną i placem zabaw dla dzieci. Już wkrótce zakończy się rozbudowa i przebudowa Suchedniowskiego Ośrodka Kultury „Kuźnica”. Inwestycja w części zostanie sfinansowana z kasy Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Świętokrzyskiego na lata 2007

- 2013. Powstanie dodatkowo nowy budynek, a w obecnej siedzibie zmodernizowana zostanie m.in. klatka schodowa, a także przeprowadzona nadbudowa w formie tzw. poddasza technicznego. Istniejący budynek zostanie także rozbudowany w kierunku zachodnim z przeznaczeniem m.in. na Izbę Pamięci. Zmodernizowana zostanie także istniejąca sala kinowa, która wyposażona będzie w najnowocześniejszą, stereofoniczną, aparaturę nagłaśniającą. Obok znajdzie się plac zabaw dla dzieci, skate park, muszla koncertowa z widownią dla 200 osób oraz ścieżka historyczna z rzeźbami postaci zasłużonych dla Suchedniowa.

W ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na terenie gminy realizowana jest inwestycja: „Mostki ku przyszłości” – zagospodarowanie terenu wokół zalewu w Mostkach (wartość tego zadania to kwota 1.059 tys. zł, dofinansowania – 500 tys. zł). Zostanie wybudowana i zagospodarowana ścieżka piesza wokół zalewu rekreacyjnego wraz z pomostem pływającym, łączącym jego brzegi. Także dzięki wsparciu PROW w Michniowie powstanie Centrum Kształceniowo-Integracyjne służące zarówno mieszkańcom, jak i licznie odwiedzającym miejscowość turystom. Inwestycja „Przebudowa budynku po byłej szkole podstawowej w Michniowie wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego” kosztować będzie 656 tys. zł., dotacja – 400 tys. zł.

Największą realizowaną dotychczas inwestycją w gminie jest budowa ulic i infrastruktury osiedli Jasna I i Jasna II. Kosztować będzie 12.783 tys. zł, z czego 5.099 tys. to środki z Regionalnego Programu Operacyjnego. Wykonanie tego zadania poprawi przede wszystkim komfort życia mieszkańców tych osiedli. Przyczyni się także do usprawnienia komunikacji w tym rejonie, wyeliminuje uciążliwości związane z awaryjnością sieci wodociągowej oraz uporządkuje gospodarkę wodno-ściekową na tym terenie, głównie wody deszczowe. Gmina angażuje się także w działania proekologiczne. Wspólnie ze Związkiem Gmin Gór Świętokrzyskich, którego jest członkiem, kontynuuje prace związane z budową kanalizacji miejskiej. Kolektor sanitarny umożliwi dalszą kanalizację miasta i gminy szczególnie w kierunku południowo-zachodnim (wartość inwestycji 7 mln zł.). Środki unijne pozwoliły na szybką realizację dużych przedsięwzięć związanych głównie z poprawą gminnej infrastruktury. Tymczasem prowadzone są już prace przygotowawcze nad projektami inwestycyjnymi z zakresu oświaty i sportu.

Jak mówi burmistrz **Tadeusz Bałchanowski**, najważniejszą wartość gminy stanowią jej mieszkańcy, którzy wyróżniają się dużą aktywnością tworząc społeczne komitety przygotowujące projekty we własnym zakresie. – Miejmy nadzieję, że uda się je wszystkie zrealizować, dzięki czemu Suchedniów stanie się atrakcyjny zarówno dla mieszkańców, jak i turystów – podkreśla gospodarz Suchedniowa.

Wyzwanie dla historyków, raj dla turystów

Ze względu na swe położenie Suchedniów może być znakomitą bazą wypadową do zwiedzania Gór Świętokrzyskich. W ciągu godziny można bowiem stąd dojechać do Świętej Katarzyny, Nowej Słupi, Świętego Krzyża, Chęciny, Jaskini „Raj” i wielu innych miejsc. Powierzchnię gminy w 60% stanowią lasy posiadające status lasów ochronnych, stanowiące fragment pradawnej Puszczy Świętokrzyskiej. To także bogaty świat roślin i zwierząt, liczne rezerваты i pomniki przyrody oraz nieskażone środowisko naturalne. Zachowały się tam naturalne zbiorowiska o najwyższych wartościach przyrodniczych i gospodarczych z udziałem sosny, jodły, buka, modrzewia z domieszką świerku, jaworu, dębu z dużym udziałem drzew ponad stuletnich. Odwiedzający gminę turyści mogą wybrać się na spacer po parkach krajobrazowych: Suchedniowsko-Oblęgarskim i Sieradowickim oraz rezerwach przyrody: Świnia Góra, Dalejów i Kamień Michnowski, do których prowadzą znakowane szlaki turystyczne. Znajdą coś dla siebie także amatorzy turystyki konnej. Wynajmując na miejscu konie można przemierzyć nimi oznakowany szlak turystyki konnej.

W centrum miasta znajduje się zbiornik wodny o charakterze rekreacyjnym. Można się tam zatrzymać na polu namiotowym, w pokojach gościnnych lub domkach kempingowych. Na turystów czeka plaża ze strzeżonym kąpieliskiem, wypożyczalnia sprzętu pływającego i sportowo-rekreacyjnego, sauna, korty tenisowe oraz boiska do piłki siatkowej i plażowej. Suchedniowski kemping jest wielokrotnym laureatem konkursu Polskiej Federacji Kempingu i Karawaningu „Mister Camping”, posiada również zagraniczne rekomendacje, zapewniając doskonale warunki miłośnikom każdej formy wypoczynku, turystyki i sportu. Amatorzy wodnych kąpeli mogą wybrać się również do Mostek. Tam skorzystać mogą z plaży z kąpieliskiem, wypożyczalni sprzętu pływającego oraz boiska do piłki plażowej. Latem w Suchedniowie odbywają się liczne imprezy o charakterze sportowo-rekreacyjnym i kulturalnym. Do największych należą czerwcowe „Świętojanki”. Imprezie towarzyszą m.in. konkursy na najładniejszy wianek i Jana Roku.

Niedaleko Suchedniowa leży sołectwo Michniów spacyfikowane w 1943r. przez wojska niemieckie. Michniów stał się symbolem męczeństwa i ofiar ponad 800 polskich wsi. Powstał tu Pomnik Mauzoleum Wsi Polskiej. Jego osnowę stanowi zbiorowa mogiła 203 zamordowanych mieszkańców wsi. Nad nią góruje „Pieta Michniowska” – monumentalna rzeźba dłuta Wacława Staweckiego. Znajduje się tam także Dom Pamięci Narodowej, prezentujący wystawy związane z martyrologią narodu polskiego. Ważną rolę w życiu gminy odgrywa Domu Kultury w Mostkach, który ma swoją siedzibę w malowniczo położonym XIX-wiecznym dworcu pamiętającym czasy Staropolskiego Okręgu Przemysłowego, odnowionym dzięki unijnym środkom. W swej działalności dużą wagę przywiązuje do rozwoju tożsamości społeczności wiejskiej, kultywowanie tradycji, zwyczajów, obrzędów, folkloru wsi świętokrzyskiej. Swoją siedzibę ma tam Koło Gospodyń Wiejskich, którego zespół

folklorystyczny „Skokotliwi” był wielokrotnie nagradzany na przeglądach i festiwalach. Mieści się tam również „Gościniec Mostki” proponujący turystom dobrze wyposażoną kuchnię i miejsca noclegowe. Dom Kultury w Mostkach jest organizatorem imprez kulturalnych, rozrywkowych, promocyjnych, integracyjnych i sportowo – rekreacyjnych. Warto także wspomnieć o działalności Suchedniowskiego Ośrodka Kultury „KUŹNICA”, który jest miejscem spotkań ludzi o różnych zainteresowaniach kulturalnych. Mieszkańcy mogą realizować tam swoje zainteresowania w dziedzinie: teatru, recytacji, muzyki, tańca, kabaretu, plastyki, filmu, rekreacji, turystyki, nauki języków obcych itp. Z gościny Ośrodka korzystają różne organizacje społeczne, organizując tutaj spotkania, prelekcje, wykłady. Od ponad 100 lat w Suchedniowie, funkcjonuje orkiestra dęta. Zespół składający się z suchedniowskich muzyków jest nieodłącznym elementem każdej imprezy gminnej, patriotycznej, rozrywkowej czy parafialnej.

Suchedniów ma też związki z literaturą. Tu urodził się młodopolski poeta, opiewający piękno tej ziemi – Jan Gajzler, natomiast w latach dwudziestych w Suchedniowie mieszkał Gustaw Herling-Grudziński, opisując go później w swych książkach.

Bogata baza noclegowa, liczne atrakcje turystyczne i wspaniała przyroda gwarantują odwiedzającym Suchedniów turystom miły wypoczynek oraz możliwość aktywnego poznawania piękna przyrody i pamiątek przeszłości.